

Szilvia

Fiatal angol író első regénye jelent meg nálunk 2013 tavaszán, a Nemzetközi Könyvfesztiválon. A Köszönetnyilvánításban a szerző az édesanyját nevezte meg fő ihletőjének, aki „Magyarország iránti szenvedélyével” biztatta és segítette őt az alkotómunkában. Nos, ki lehet Ő és merre van hazája? – Erre adok most választ Neked, kedves olvasóm, mert örök barátságról, tartós szeretetről és igen egyszerűen, de nagyon állhatatosan megélt magyarságtudatról szől.

Pár évtizeddel ezelőtt a Magyar Nemzet „...a dolgot őt magát nézzük...” rovatában megrázó levél jelent meg. Angliából, Devon megyéből

Horváth Gáborné felvétele

küldte egy fiatalasszony, Szilvia. Szülei magyarok voltak, de gyermeküket angolnak nevelték jövőbeni érvényesülése okán. (Nahát, mily' régről származik ez az életfelfogás!) Amikor Szilvia felnőtt lett és önálló, szorgosan tájékozódott a régi hazájáról, s elhatározta, megtanul magyarul. Visszaszerzi az anyanyelvét. Akkor még senki sem volt segítségére, csupán egy József Attila- és

Petőfi-verseskötet, meg egy szótár. Lassan haladt a tanulásban és mindenféle visszajelzés nélkül, ezért fordult írásával a sajtón át egész Magyarországhoz. Segítségért. A jajkiáltásra sokan válaszoltunk. Irodalmi érdeklődéséhez ajánlottam és megküldtem neki Keresztúry Dezső A magyar irodalom képeskönyve c. albumomat, amely gazdag képanyagával és rövid, tömör megfogalmazású ismertetőivel áttekintést nyújthat irodalmunkról. Levelezésünk is megindult. Az írások, javítások, magyarázatok jöttek-mentek és Szilvia furcsa, ómagyarosan kreált, de igen logikusan szerkesztett ragozásai egyre ritkultak, el-eltünedeztek. (Furcsa volt így tanítani a magyar szakomat, de erre illet legjobban az eddig másféle értelemben megnevezett ún. levelező oktatás). A küldemények ajándékokkal, tan- és szakácskönyvekkel, kivágott újságcikkkel bővültek. Közben egymás családját és hétköznapi életünket is egyre jobban megismertük. Szilvia kettős, magyar családneve, ahogy sejtettem, nemesi származásra utalt. Utána kerestem: családját 1468-tól jegyzik az okiratok. Vezeték- és előnevüket a Máramaros vármegyei Szaplontza helységnévről kapták, melynek környékén (és részben Ugocsában) birtokaik feküdtek. Előkelő nemesekként folyamatosan viseltek megyei hivatalokat: első és második alispáni, aljegyzői, esküdti, al- és főszolgabírói és királyi tanácsosi tisztségeket töltötték be. (A falu ma arról nevezetes, hogy vidám temetője világörökség lett).

A család leszármazottja a XX. század negyvenes éveinek első felében fiatal katonatiszt volt. 1945-ben hagyta el Magyarországot. Szándékosan tette, mert nagyon jól tudta, mi vár itthon az ún. horthysta tisztokra. Angliában telepedett le. Nem könnyen, mert pásztorkodással kezdte az új életet. Kinn élő magyar lányt vett feleségül. Leányukról, Szilviáról, pedig már az előzőekből tudunk. A kilencvenes években pedig beköszöntött az idő, amikor Szilvia a családjával, férjével és két leánykájával, Emesével és Mimivel, útra kelt a kontinensre. Többszöri, nyarankénti utazással ismerkedett hazája tájvidékeivel, városaival, a Balatonnal és levelezőpartner barátaival.

Aztán, egyszer csak megérkezett a régóta várt értesítés: „ekkor és ekkor, vasárnap tíz órától szeretnének megnézni az esztergomi bazilikát!” – „Jó, utána gyertek hozzánk ebédelni” – és a válaszevélben megküldtem a magam által rajzolt térképet a Bazilikától a kapunkig.

Hítvesem kissé szörnyülködött: két vadidegen család hogyan érti majd meg egymást egy asztalnál? Később kiderült, hogy a bábelinek tűnő hangzavar vonalai pillanatok alatt rendeződtek: férj a férjjel angolul és németül beszélgetett, Szilviával magyarul, jómagam a férjjel oroszul, a lányok tolmácsa pedig Szilvia volt. A „terülj-

terülj, asztalkám” fogásait jókor és időben bebiztosítottam: igazi magyaros lakomát illett varázsolnom békési nagyanyám receptjeiből s még-még valami erdélyies étékfogást. A végleges menü így alakult: tárkonyos vaddisznófejeves, nagy fokhagymás- zöldborsos-vörshagymás, boros őzcomb-pecsenyéje. Köretnek pirított, „orosházi kézműves-remek” tarhonya, kiskerti sajtáthordós savanyúság és kompót (ki mit szeret, arra néz!), diós-mákos rétes, szódavíz és több liter házilag készült rostos gyümölcsle, bodzaszörp.

Azon a vendégfogadó napon izgalommal várunk férjemmel a déli harangszót. Kész volt az ebéd. Az erkélyről szemlélődve láttuk, hogy a közeli, ferdére sikerült szökőkútnál megállt egy turistacsalád. Papa, mama, kamaszlányok. Papírlapot forgattak, majd irányba álltak, mifelénk. Meglett az úti cél. Örvedetesen kedves, rokonságos összejövettelé vált az ebéd, a furán várva-várt találkozás. Hosszas beszéd tárgy volt környezetünk szépsége és városunk történelmi léte. Csupán évtizedekkel később derült ki, hogy milyen irodalmi alapélménnyé válhat az emlékezés.

Éltük tovább az életünket, leveleztünk Szilviával. Az ünnepeken köszöntöttük egymást és aszszonylétünkbe belefért a vetőmag-küldés és a politizálás is. Gyermekeink felnőttek lettek, mi magunk pedig nyugdíjasok. Az ajándék-küldözgetést is kölcsönösen abbahagytuk. Aztán 2013 tavaszán mégis hozzám talált egy könyv, angol nyelven. A könyvesboltban pedig a magyar nyelvű kiadás: Emylia Hall Nyarak könyve c. regénye. Az angol-magyar témájú könyv fülszövege ez: „Emyilia Hall

1978-ban született Devonban, egy angol és egy magyar képzőművész lányaként. A York University és Lausanne-ban tanult, majd évekig egy reklámügynökségnek dolgozott. Néhány éve a francia Alpokba költözött, ott kezdett el írni. A Nyarak Könyve az első regénye.” Férje is író. A szülők tehát: a rajztanár-festőművész Hall úr és felesége, Szilvia. A foltvarró-művész, aki a magyar képfestő-anyagokból szabta-varrta remek terítőit, amelyeket az itthoni pályázatokon nagydíjjal jutalmaztak. Legyünk büszkék rá, mert elgondolkodtató: hányféle módon lehet szeretni a hazát, megtartani és folytatni az egyre fogyatkozó hagyományokat. Csak zárójeliesen kérdezem: ki visel mostanában hölgyek közt, nyári forró napokon szépséges, képfestő ruhát?

Emyilia családjának izgalmas fordulatokkal köti magához a magyar olvasót, de talán helybéli polgárainkat is. Az egyik színhely ugyanis, a város, mint olyan maga, Esztergom. Mondhatni tehát, ahogy mostanában divatos: a könyv esztergomi vonatkozású! Az egyik női főhős pedig e sorok írójának becenevét viseli.

No, lám! Így jutunk el a hétköznapi életünkben a csillagokhoz!

Az életünk pedig telik-múlik tovább. Leveleztünk Szilviával. Emese az exeteri egyetemen tanít és építgeti saját családját. Mimi várja a Nyarak könyve német kiadását és a berlini bemutatót. A második könyvét is hamarosan befejezi, közben – ahogy angolul mondják, fogadta a gólya látogatását. Szilviával pedig új témánk született: a boldogságos nagymamaság!

Horváth Gáborné felvétele